

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/8/2021
Identifikačné číslo spisu:	8114214826
Dátum vydania rozhodnutia:	27.05.2021
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:8114214826.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v dedičskej veci po nebohej K. C., naposledy bývajúcej v E., zomrelej X. bez zanechania závetu a listiny o vydedení, za účasti: 1/ O. C., bývajúceho v E., 2/ T. O., bývajúceho v O., 2a/ M. O., bývajúceho vo A., 2b/ M. A., bývajúcej v O., 2c/ Y. O., bývajúceho v R., 2d/ O. O., bývajúceho v O. (účastníci 2/ až 2d/ ako právni nástupcovia po neb. M. O.), 3/ C. A., bývajúcej v O., 4/ I. A., bývajúcej v E., 5/ M. K., bývajúcej vo Z., 6/ W. B., bývajúcej v E., osobne aj ako splnomocnenej zástupkyne: 7/ M. W., bývajúcej v P., 8/ Q. J., bývajúcej v E., 9/ B. W., bývajúceho v E., 10/ B. C., bývajúceho v O., 11/ Y. C., bývajúceho v L., 12/ B. C., bývajúceho v V., 13/ O. C., bývajúceho v O., 14/ T. C., bývajúceho v O., 15/ P. C., bývajúceho v O., 16/ M. O., bývajúcej v E., 17/ Z. C., bývajúcej v E., osobne aj ako splnomocnenej zástupkyne: 18/ M. A., bývajúcej v L., 19/ Q. A., bývajúcej v O., 20/ T. A., bývajúceho v O., 21/ M. A., bývajúceho v O., 22/ M. A., bývajúceho v O., a) V. J., bývajúcej vo Y., ako splnomocnenej zástupkyne: 23/ O. A., bývajúcej vo Y., 24/ B. J., bývajúceho vo Y., 25/ V. J., bývajúcej vo Y., 26/ Q. M., bývajúcej v O., 27/ Z. C., bývajúcej vo Z., osobne aj ako splnomocnenej zástupkyne: 28/ M. B., bývajúcej v O., 29/ E. A., bývajúcej v O., 29a/ J. A., bývajúcej v M., 29b/ C. A., bývajúcej v O. (účastníčky 29/ až 29b/ ako právne nástupníčky po neb. Q. A.), 30/ B. I., bývajúceho v O., 31/ Z. Z., bývajúcej v O., 32/ A. K., bývajúcej v O., zastúpenej JUDr. Ivanou Orosovou, advokátkou, so sídlom v Kluknave 731, 33/ M. C., bývajúcej v O., b) M. C., bývajúcej v O., ako splnomocnenej zástupkyne: 34/ I. A., bývajúcej v U., vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 35D/655/2014, o dovolaní A. K. (ďalej aj ako „navrhovateľka“) proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 30. marca 2017 sp. zn. 23CoD/1/2016, v spojení s jeho opravným uznesením z 19. decembra 2019 sp. zn. 23CoD/1/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením zo 7. augusta 2015 č. k. 35D/655/2014-89 schválil dohodu o vyporiadaní dedičstva, keď dedičstvo pozostávajúce z

nehnuteľností v k. ú. E., zapísané na LV č. XXX ako spoločné nehnuteľnosti, parc. č. 211/2 lesné pozemky o výmere 102.030 m², zapísané vlastnícke právo v celosti ako bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, avšak z titulu zaniknutého BSM patrí do dedičstva 1/2 a druhá polovica bola vysporiadaná v dedičskom konaní po nebohom B. C., zomrelom XX. A., nadobudla W. B., rod. W. s povinnosťou vyplatiť každému dedičovi jeho zákonný podiel. Notárke bola priznaná odmena vo výške 27,60 eur a náhrada hotových výdavkov 83,74 eur spolu s DPH, na ktorej zaplatenie boli zaviazaní dedičia. Súd prvej inštancie uznesenie odôvodnil tým, že dedičia dedičstvo neodmietli, do dedičstva bol prihlásený ako novoobjavený majetok nehnuteľnosti v k. ú. E., na LV č. XXX, všeobecná cena pozemku bola stanovená na základe zhodného vyhlásenia dedičov po 0,50 eur/m², pasíva neboli uplatnené, po poučení o možnosti vyporiadať dedičstvo dohodou, uzavreli dedičia dohodu, ktorá zodpovedá výroku uznesenia. Túto dohodu súd schválil, pretože neodporuje zákonu ani dobrým mravom.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) uznesením z 30. marca 2017 sp. zn. 23CoD/1/2016 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie a určil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd konštatoval, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a správne vo veci rozhodol, odvolací súd sa s jeho rozhodnutím stotožnil. Uviedol, že zo spisu vyplýva, že na pojednávaní o prejednaní dedičstva všetci dedičia súhlasili s uzavretou dedičskou dohodou, a preto odvolacia námietka M. C., že nesúhlasila s tým, aby jej podiel nadobudla W. B., nebola preukázaná. Dedičia sú viazaní svojimi prejavmi a uzavretím dedičskej dohody. Zo zápisnice a rozhodnutia rovnako vyplýva, že dedičia sa zhodli na cene majetku. Nie je nevyhnutné v každom prípade oceňovať veci patriace do dedičstva znalcom, v tomto prípade sa dedičia zhodli na hodnote nehnuteľností, a preto (aj vzhľadom k cene nehnuteľností) nebolo potrebné žiadne ďalšie dokazovanie. V dedičskom konaní po B. C., ktoré bolo právoplatne skončené, súd vychádzal z hodnoty týchto nehnuteľností v sume 485 eur. Ak súd prvej inštancie vychádzal z hodnoty nehnuteľností 1.020 eur, nebolo to v neprospech odvolateľky. Námietka, že druhá polovica nehnuteľností zapísaná na LV č. XXX nebola prejednaná v dedičskom konaní po B. C., je neodôvodnená, pretože uznesením Okresného súdu Prešov z 28. júna 2016 boli tieto nehnuteľnosti prejednané, uznesenie nadobudlo právoplatnosť 20. septembra 2016. Uvedenie nesprávnej výmery pozemku môže byť opravené ako zrejma nesprávnosť rozhodnutia, táto skutočnosť nie je dôvodom na zrušenie rozhodnutia. Z rozhodnutia je zrejme, aké nehnuteľnosti sa týka. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. V odvolacom konaní úspešným účastníkom žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, a preto odvolací súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala navrhovateľka (ďalej aj „dovolaťka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. V predmetnej veci sa podľa názoru dovolateľky odvolací súd nesprávne vysporiadal s právnou otázkou možnosti dedičov v konaní o dedičstve odstúpiť od dohody o vyporiadaní dedičstva. S predmetnou dohodou navrhovateľka ako oprávnená dedička po nebohej nesúhlasila a žiadala, okrem iného, v rámci odvolacieho konania zrušiť dohodu dedičov, na základe ktorej všetky nehnuteľnosti majú pripadnúť do vlastníctva W. B. s povinnosťou vyplatiť každému dedičovi jeho zákonný podiel. V tomto zmysle podala navrhovateľka odvolanie a žiadala o nové a riadne vyporiadanie dedičstva. Obdobne tak urobili aj iní dedičia, napríklad M. C., rod. I., ktorá taktiež túto dohodu v prospech menovanej rezolútne odmietla. K odvolaniu sa pridali aj ďalší dedičia. Odvolací súd vo svojom uznesení uviedol, že dedičia sú viazaní svojimi prejavmi a uzavretím dedičskej dohody. S uvedeným tvrdením odvolacieho súdu navrhovateľka nesúhlasí. V zmysle platnej judikatúry uzavretá dohoda o vyporiadaní dedičstva môže byť v konaní zmenená, zrušená alebo nahradená novou, a to aj počas odvolacieho konania, pokiaľ odvolací súd vo veci nerozhodol. Dedičia v konaní o dedičstve majú možnosť odstúpiť od dohody o vyporiadaní dedičstva do času, kým rozhodnutie súdu, ktorým bola dohoda dedičov o vyporiadaní dedičstva schválená, nenadobudne právoplatnosť. Predmetné uznesenie súdu nebolo v dôsledku včas podaných odvolaní zo strany dedičov právoplatné. Uvedené podporuje aj judikatúra, konkrétne rozhodnutie Mestského súdu v Prahe sp. zn. 11Co/861/72, publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk R 34/1976. Odvolací súd vo svojom uznesení nijako neodôvodnil, na základe čoho sa odkláňa od rozhodovacej praxe a taktiež zákonne neodôvodnil povinnosť dedičov držať sa dedičskej dohody bez možnosti jej zmeny, odstúpenia od nej do právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola dohoda dedičov schválená. Na záver dovolania navrhovateľka žiadala dovolací súd, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na

ďalšie konanie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

5. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

6. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

7. Uplatnenie odvolacieho dôvodu, ktorým je v zmysle citovaného ustanovenia § 421 ods. 1 CSP nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom. Právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

8. Základným predpokladom prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP je v prvom rade to, že dovolaním je napadnuté nesprávne právne posúdenie veci v takej právnej otázke, ktorú odvolací súd riešil, a od vyriešenia ktorej záviselo jeho rozhodnutie.

9. V prejednávanej veci odôvodnila dovolateľka uplatnený dovolací dôvod tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a to možnosti dedičov v konaní o dedičstve odstúpiť od dohody o vyporiadaní dedičstva. Z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením uznesenia súdu prvej inštancie však vyplýva, že od vyriešenia uvedenej právnej otázky nezáviselo a ani nemohlo závisieť rozhodnutie odvolacieho súdu, pretože odvolacím súdom (resp. ani prvoinštančným súdom) táto otázka riešená nebola. Naopak, z odôvodnenia je zrejmé, že právnou otázkou, ktorú odvolací súd riešil, a od vyriešenia ktorej záviselo jeho rozhodnutie, bola otázka správnosti určenia všeobecnej ceny majetku poručiťky. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie riešil túto otázku tak, že zo spisu vyplýva, že dedičia sa zhodli na cene majetku a nie je nevyhnutné v každom prípade oceňovať veci patriace do dedičstva znalcom, v tomto prípade sa dedičia zhodli na hodnote nehnuteľností, a preto (aj vzhľadom k cene nehnuteľností) nebolo potrebné žiadne ďalšie dokazovanie. Riešenie tejto právnej otázky dovolaním napadnuté nebolo. Za situácie, keď dovolaním bola napadnutá právna otázka, ktorá odvolacím súdom riešená nebola, absentoval predmet dovolacieho prieskumu a dovolací súd tak nemohol pristúpiť k posudzovaniu správnosti riešenia niečoho, čo riešené nebolo.

10. Nad rámec rozhodnutia dovolací súd uvádza, že dovolateľkou uvedená právna otázka už bola riešená aj judikatúrou Najvyššieho súdu SR, konkrétne rozhodnutím sp. zn. 8 Cdo 151/2018 z 29. novembra 2018. Nosnou myšlienkou, na ktorej dovolací súd založil svoje rozhodnutie je, že odstúpenie od dedičskej dohody pripúšťa ustanovenie § 48 Občianskeho zákonníka až do právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorým bola dedičská dohoda schválená, avšak len po dohode (súhlase) všetkých účastníkov dedičskej dohody.

11. Dovolateľka v danej veci síce nastolila túto konkrétnu právnu otázku v dovolaní, nešlo však o právnu otázku, od ktorej by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. V dôsledku toho, pokiaľ ide o túto otázku, nebol splnený predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z § 421 ods. 1 CSP.

12. Z dôvodov vyššie uvedených najvyšší súd uzatvára, že vzhľadom k tomu, že dovolateľka nevymedzuje právnu otázku relevantnú z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, teda dovolacie dôvody nie

sú vymedzené spôsobom podľa § 432 CSP, dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP.

13. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.